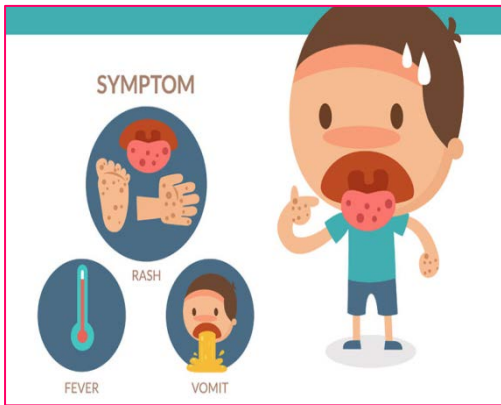

แนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคมือเท้าปากในเดย์แคร์

“บ้านหลังที่ 2” คำคุ้นหูของคนทั่วไป หรือบางคนเรียก “ศูนย์เด็กเล็ก” เป็นสถานที่ที่ได้รับความไว้วางใจให้ดูแลบุตรหลานรองจาก ปู่ย่า ตายาย หรือคนใกล้ชิด แต่ไม่ว่าจะเรียกว่าอะไรบทบาทหน้าที่สำคัญก็คือ การดูแลเด็กให้มีพัฒนาการสมวัยทุกด้าน สามารถช่วยเหลือตนเองได้ดีก่อนเข้าโรงเรียน และมีความสุข ประเด็นสำคัญที่กำลังทำใน KM ครั้งนี้ เป็นความร่วมมือระหว่างเดย์แคร์และผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคติดต่อในเดย์แคร์ โดยเฉพาะโรคที่ทำให้ต้องปิดบริการ อย่างโรคมือเท้าปาก ซึ่งติดต่อกันได้ง่าย เพราะเมื่อเด็กเจ็บป่วยในช่วงวัยนี้ จะส่งผลโดยตรงกับพัฒนาการและสุขภาพโดยรวมของเด็ก นอกจากจะส่งผลกระทบต่อตัวเด็กแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อผู้ปกครองที่ต้องหยุดงาน ทำให้ขาดรายได้ เสียค่าใช้จ่ายในการรักษา อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของเดย์แคร์อีกด้วย

เดิมในปี 2559 ที่ผ่านมามีเดย์แคร์ต้องปิดรับบริการด้วยโรคมือเท้าปาก 2 ครั้ง จากการสังเกตพบว่าเป็นจาก

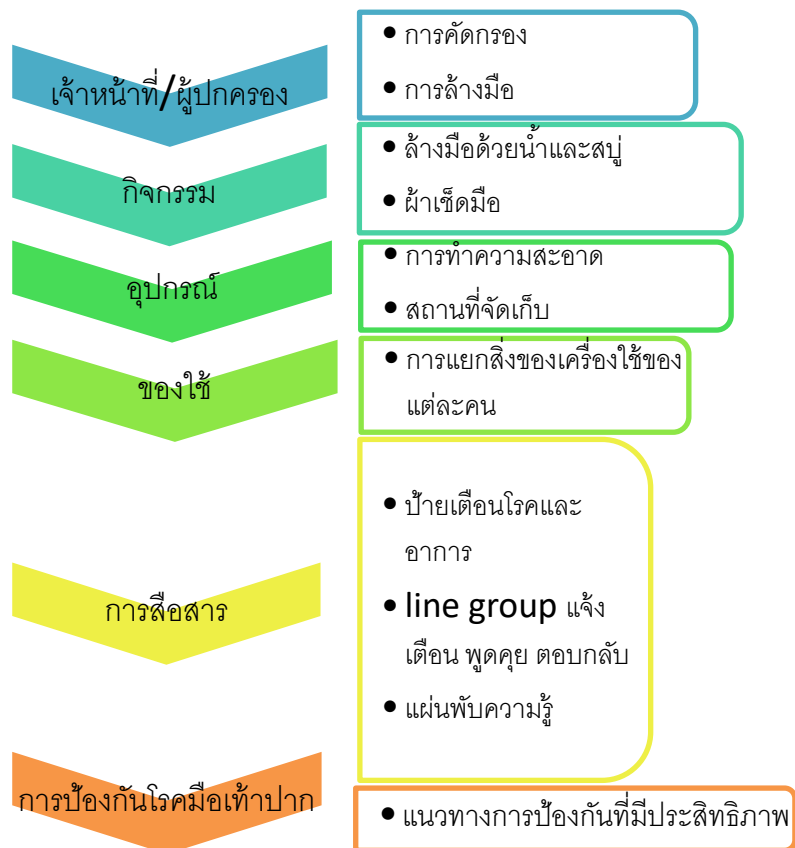
การที่เจ้าหน้าที่รับเด็กโดยไม่คัดกรองอย่างจริงจัง และผู้ปกครองบางส่วนที่ไม่ให้ความสำคัญต่อข้อตกลงเดิม คือ เมื่อเด็กมีไข้ 37.6 จะไม่นำมารับบริการที่เดย์แคร์ ผู้ปกครองป้อนยาลดไข้ก่อนมาส่ง และปกปิดข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ ฉะนั้น การทบทวนแนวทางการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคในครั้งนี้ จะช่วยลดและแก้ปัญหาการเจ็บป่วยจากโรคมือเท้าปากได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากการศึกษาโรคมือเท้าปาก ในปัจจุบันมีการระบาดในทุกฤดูกาล มีอาการเริ่มแรกหลังจากได้รับเชื้อ 3-6 วัน จะแสดงอาการป่วยเริ่มด้วยมีไข้ต่ำๆ อ่อนเพลีย ต่อมาอีก 1-2 วัน จะมีตุ่มแดงที่ลิ้น เหงือก และกระพุ้งแก้ม รับประทานอาหารหรือนมไม่ได้ น้ำลายไหล ส่วนผื่นที่ผิวหนังนั้นอาจเกิดพร้อมแผลในปากหรือเกิดหลังแผลในปากเล็กน้อย ในการศึกษาดูงานและพูดคุยกับคณะศึกษาดูงานจากศูนย์เขตอื่นๆ ที่สถานอนามัยเด็กกลาง สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ซึ่งมีการให้บริการเด็กก่อนวัยเรียนเช่นเดียวกัน พบว่าแนวทางการป้องกันโรคมือเท้าปาก มีรูปแบบการคัดกรองโรคมือเท้าปากที่คล้ายคลึงกัน คือการคัดกรองเด็กก่อนเข้าห้องเรียนด้วยเครื่องวัดอุณหภูมิจากหน้าผาก ตรวจช่องปาก ตรวจดูผื่นที่มือและทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์เจลล้างมือ

เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับศูนย์เรา จึงเกิดเป็นแนวทางการ
ในการเฝ้าระวังและป้องกัน โดยขออนุญาตผู้ปกครองไม่
นำเด็กมารับบริการด้วยอาการเจ็บป่วยต่อไปนี้ คือมีไข้
มากกว่าหรือ 37.5° หายใจเร็ว 40/นาที เหนื่อยหอบ ใตมี
เสมหะ น้ำมูกเขียวข้น ตาแดง มีขี้ตา ถ่ายเหลวเกิน 3/วัน มี
ผื่นทุกชนิด หรือมีแผลรอยโรคมือเท้าปาก

แนวทางการป้องกันโรคมือเท้าปากในศูนย์ฯ

จึงได้นำข้อมูลเรื่องมือเท้าปากที่ได้รับจาก พญ. สวีวรรณ ไผ่ประเสริฐ มาพูดคุยเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและเฝ้าระวังโรคมือเท้าปากในเจ้าหน้าที่ ตั้งแต่การเน้นคัดกรองเด็กทุกคนก่อนเข้าเดย์แคร์ทุกวัน โดยสอบถามประวัติอาการเด็กเกี่ยวกับเรื่องไข้ วัดไข้ด้วยปรอทในเด็กที่ตัวอุ่น สังเกตเด็กที่น้ำลายไหลและสอบถามการรับประทานอาหารของเด็กว่าปกติหรือไม่ ตรวจดูตุ่มที่ปาก มือ และเท้า หากเด็กใส่ถุงเท้าให้ถอด หากสงสัยอาการอย่างใดอย่างหนึ่งให้ผู้ปกครองพาเด็กไปพบแพทย์ทันที ดูแลทำความสะอาดของเล่น ของใช้ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ ล้างน้ำให้สะอาด เพื่อป้องกันสารเคมีตกค้าง นำไปผึ่งแดดให้แห้งและจัดเก็บให้เรียบร้อย แยกสิ่งของเครื่องใช้ของเด็กแต่ละคนไม่ให้ปะปนกันและไม่ใช้ร่วมกัน เช่น ผ้าเช็ดตัว แก้วน้ำ เสื้อผ้า เป็นต้น ดูแลสุขภาพลักษณะของสถานที่ให้สะอาดอยู่เสมอ พืชเลี้ยงและเด็กล้างมือให้สะอาด ทั้งหน้ามือ หลังมือ ซอกนิ้วมือ รอบนิ้วมือ เล็บ และข้อมือทั้งสองข้างก่อนเข้าเดย์แคร์ ก่อนรับประทานอาหาร และหลังเข้าห้องน้ำทุกครั้ง ในส่วนของผู้ปกครองนั้นเน้นการดูแลรักษาความสะอาดตัวเด็กอยู่เสมอ ตัดเล็บให้สั้น ล้างมือบ่อยๆ หมั่นสังเกตอาการเด็ก หากเด็กมีอาการตามข้อตกลง ไม่นำเด็กมารับบริการ รีบพาไปพบแพทย์ ไม่พาเด็กไปในสถานที่แออัดหรือเล่นของเล่นในที่สาธารณะ และหยุดอยู่บ้านจนกว่าจะหายเป็นปกติ รวมไปถึงการแจ้งข่าวอย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำแผนพับเตือนในฤดูโรคระบาด การแจ้งเตือนทาง line group และการแจ้งข้อมูลเมื่อเด็กเจ็บป่วย เพื่อเฝ้าระวังเด็กคนอื่นๆต่อไป

หลังการดำเนินงานตั้งแต่เดือน มกราคม 2560 หลังการทบทวนแนวปฏิบัติเดิม และปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติใหม่ เพื่อป้องกันการเกิดโรคไม่พบการเกิดโรคมือเท้าปาก แต่เมื่อเข้าฤดูฝน อากาศเย็นและชื้น มีการระบาดของโรคในจังหวัดนครสวรรค์ ในช่วงเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม 2560 พบเด็กป่วยเป็นมือเท้าปาก 3 คน ในห้องเรียนเดียวกัน เดย์แคร์ได้ดำเนินการตาม “แนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคมือเท้าปากในเดย์แคร์” พบว่าสามารถควบคุมการแพร่กระจายเชื้อไปยังห้องอื่นๆ และเด็กห้องอื่นๆยังคงสามารถเปิดรับบริการได้ตามปกติ ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดความตระหนัก และให้ความร่วมมือในการป้องกันโรคมากขึ้น

บทเรียนในการทำงาน เจ้าหน้าที่และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบเด็กอย่างใกล้ชิด เหมือน
“บ้านหลังที่ ๒”

โอกาสในการพัฒนา พัฒนาแนวทางการปฏิบัติในส่วนของเจ้าหน้าที่ เพิ่มความตระหนักในส่วน
ผู้ปกครอง และพัฒนาเดย์แคร์สู่มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

“หน่วยงาน : งานเดย์แคร์ กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ”

